

PREDKLADACIA SPRÁVA

Predseda vlády Slovenskej republiky predkladá na rokovanie vlády **návrh odôvodneného stanoviska** k nesúladu návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o postupnom ukončení dovozu zemného plynu z Ruska, zlepšení monitorovania možných energetických závislostí a o zmene nariadenia (EÚ) 2017/1938 (COM(2025) 828) (ďalej len „návrh nariadenia“) so zásadou subsidiarity, ako iniciatívny materiál.

Materiál má za **cieľ chrániť záujmy Slovenskej republiky**, zabezpečiť dodržiavanie zásady subsidiarity a proporcionality v predmetnom legislatívnom procese Európskej únie a minimalizovať negatívne dopady navrhovaného nariadenia Európskej únie na slovenskú ekonomiku, energetickú bezpečnosť a sociálnu sféru.

Podľa programového vyhlásenia vlády:

„Dobre fungujúca oblasť energetiky je základným predpokladom pre životaschopnosť a konkurencieschopnosť národného hospodárstva.“ „Vláda zároveň deklaruje podporu nezastupiteľnej úlohy zemného plynu ako dôležitého energetického nosiča umožňujúceho tranzíciu smerom k nízkouhlíkovému hospodárstvu.“

„Vláda si taktiež uvedomuje, že Slovensko je jednou z najplynifikovanejších krajín v Európe, a preto bude pokračovať v úsilí diverzifikácie zdrojov a prepravných trás zemného plynu, ako aj dopravných ciest prostredníctvom stabilných obchodných partnerov a primeraného využitia existujúceho dlhodobého kontraktu.“

Návrh nariadenia **stanovuje rámec na postupné ukončenie dovozu zemného plynu, LNG ako aj ropy z Ruskej federácie**. Obsahuje pravidlá pre monitorovanie a výmenu informácií medzi členskými štátmi a Európskou komisiou, povinnosť vypracovať plány diverzifikácie dodávok. Jeho zdôvodnenie sa javí ako **nedostatočne zosúladené s aktuálnymi trendmi**, ktoré naznačujú smerovanie budúceho geopolitického, a predovšetkým ekonomického vývoja. Európska únia týmto prístupom podlieha vlastnej zotrvačnosti, čím sa **postupne presúva na perifériu v rozhodujúcich oblastiach**. Súčasne tým **prehlbuje negatívne dopady na svoju energetickú bezpečnosť a znižuje cenovú konkurencieschopnosť voči globálnym konkurentom**.

Opatrenia v návrhu nariadenia majú primárne energetický charakter, avšak **právny základ je postavený na výlučnej právomoci Európskej únie v oblasti obchodnej politiky** (čl. 207 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ďalej len „ZFEÚ“), čím dochádza k **obchádzaniu spoločných právomocí v oblasti energetiky (čl. 194 ZFEÚ) a porušeniu princípu lojálnej spolupráce**.

Návrh predstavuje **neodôvodnenú centralizáciu**, rovnako aj **neadekvátny a plošný regulačný zásah**, bez zohľadnenia infraštruktúrnych, technických a geopolitických rozdielov, a môže viesť k vážnym hospodárskym a sociálnym dopadom.

Zároveň vytvára **nebezpečný precedens zasahovania do právomocí členských štátov v oblasti určovania energetického mixu, všeobecnej štruktúry zásobovania energiami, energetickej stratégie a kontraktálnych práv**.

Návrh nariadenia sa nevysporiadal so súladom s ostatnými politikami Európskej únie, a to predovšetkým v oblasti **konkurencieschopnosti a súdržnosti členských štátov Európskej únie**.

Bude mať významné vplyvy na Slovenskú republiku vo viacerých oblastiach. Ide predovšetkým o dopady na ceny plynu, konkurencieschopnosť Slovenskej republiky, či možný vplyv na bezpečnosť dodávok plynu a ropy.

Situácia je obzvlášť znepokojujúca v kontexte článku 10 odseku 3 druhej vety Zmluvy o Európskej únii, ktorý stanovuje, že **„rozhodnutia sa prijímajú podľa možnosti čo najotvorenejšie a čo najbližšie k občanovi.“** Navrhované nariadenie tento princíp **nereflektuje ani procesne, ani obsahovo.**

Článok 5 Zmluvy o Európskej únii ustanovuje, že **„Vykonávanie právomocí Únie sa spravuje zásadou subsidiarity a proporcionality“** a tiež, že **„podľa zásady subsidiarity koná Únia v oblastiach, ktoré nepatria do jej výlučnej právomoci, len v takom rozsahu a vtedy, ak ciele zamýšľané touto činnosťou nemôžu členské štáty uspokojivo dosiahnuť na ústrednej úrovni alebo na regionálnej a miestnej úrovni, ale z dôvodov rozsahu alebo účinkov navrhovanej činnosti ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie.“** „Inštitúcie Únie uplatňujú zásadu subsidiarity v súlade s Protokolom o uplatňovaní zásad subsidiarity a proporcionality. Národné parlamenty zabezpečujú dodržiavanie zásady subsidiarity v súlade s postupom ustanoveným v uvedenom protokole.“

Výkonom tejto právomoci môže Národná rada Slovenskej republiky poveriť svoj výbor na základe článku 2 odseku 2 ústavného zákona č. 397/2004 Z. z. o spolupráci Národnej rady Slovenskej republiky a vlády Slovenskej republiky v záležitostiach Európskej únie. **Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre európske záležitosti** podľa § 58a odseku 3 písmena c) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov **„posudzuje súlad návrhov legislatívnych aktov Európskej únie so zásadou subsidiarity vrátane schvaľovania odôvodnených stanovísk“.**

V úradných jazykoch bol **návrh nariadenia zverejnený 4. júla 2025.**

Navrhuje sa, aby vláda zobrala na vedomie návrh odôvodneného stanoviska k návrhu nariadenia a odporučila Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre európske záležitosti, aby bezodkladne prerokoval návrh nariadenia a **schválil odôvodnené stanovisko k nesúladu návrhu nariadenia so zásadou subsidiarity.**

Súčasne sa navrhuje, aby vláda odporučila predsedovi Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre európske záležitosti, aby **bezodkladne odoslal odôvodnené stanovisko k návrhu nariadenia predsedníčke Európskeho parlamentu, predsedovi Rady Európskej únie a predsedníčke Európskej komisie** podľa článku 6 Protokolu o uplatňovaní zásad subsidiarity a proporcionality k Zmluve o Európskej únii.

Schválenie a odoslanie odôvodneného stanoviska k návrhu nariadenia je nevyhnutným krokom na ochranu záujmov Slovenskej republiky v oblasti energetickej bezpečnosti, hospodárskej stability a sociálnej súdržnosti.

Návrh uznesenia vlády obsahuje aj ďalšie úlohy súvisiace s analýzou ďalšieho postupu.

Predmetné uznesenie vlády sa navrhuje dať na vedomie predsedovi Národnej rady Slovenskej republiky a Zastúpeniu Európskej komisie na Slovensku.